

Büyükşehir Belediyelerinde Sağlık Hizmetleri Uygulamaları

Muhammed Fatih ERTAŞ

© Copyright 2024

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi AŞ'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

**Bu Kitap, Prof. Dr. Hasan Hüseyin EKER'in danışmanlığında yürütülen Muhammed Fatih ERTAŞ'a ait "Yerel Yönetimlerde Sağlık Hizmetleri Uygulamalarının Karşılaştırmalı Değerlendirilmesi" adlı doktora tezinden türetilmiştir.*

ISBN

978-625-375-151-7

Yayın Koordinatörü

Yasin DİLMEN

Kitap Adı

Büyükşehir Belediyelerinde Sağlık Hizmetleri Uygulamaları

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Editör

Prof. Dr. Hasan Hüseyin EKER
ORCID iD: 0000-0002-9053-0835

Yayıncı Sertifika No

47518

Baskı ve Cilt

Vadi Matbaacılık

Yazar

Muhammed Fatih ERTAŞ
ORCID iD: 0000-0002-5271-6719

Bisac Code

MED078000

DOI

10.37609/akya.3360

Kütüphane Kimlik Kartı
Ertaş, Muhammed Fatih.

Büyükşehir Belediyelerinde Sağlık Hizmetleri Uygulamaları / Muhammed Fatih Ertaş;
ed. Hasan Hüseyin Eker.

Ankara : Akademisyen Yayınevi Kitabevi, 2024.

132 s. : tablo. ; 160x235 mm.

Kaynakça var.

ISBN 9786253751517

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi AŞ

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

“Anneme, Babama, Eşime, Çocuklarıma ve İstanbul’a ithaf ediyorum.”

SİMGELER VE KISALTMALAR

AĞR.	:Ağırlıklandırılmış
BBU	:Büyükşehir Belediyesinde Üst Düzey Yönetici Uzman
DSÖ	:Dünya Sağlık Örgütü
EBYS	:Elektronik Bilgi Yönetim Sistemi
İBU	:İlçe Belediyesinde Üst Düzey Yönetici Uzman
HSU	:Halk Sağlığı Uzmanı
KYTKT	:Kamu Yönetimi Temel Kanun Tasarısı
MEGEP	:Meslekî Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi
NGSE	:Nüfusa Göre Standardize Edilmiş
SHU	:Sosyal Hizmet Uzmanı
STK	:Sivil Toplum Kuruluşu
TBMM	:Türkiye Büyük Millet Meclisi
YYU	:Yerel Yönetim Uzmanı
ANAP	Anavatan Partisi

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 1

GİRİŞ VE AMAÇ	1
----------------------------	----------

BÖLÜM 2

GENEL BİLGİLER	3
2.1. Yerel Yönetimler Kavramı	3
2.1.1. Yerel Yönetimler	3
2.1.2. Yerel Yönetimlerin İşlevleri ve Önemi	4
2.1.3. Yerellik Kavramı.....	6
2.1.4. Yerel Yönetimlerin Ortaya Çıkışı	9
2.1.5. Türkiye’de Yerel Yönetimlerin Tarihsel Değişim Ve Gelişimi	10
2.1.6. Yerel Yönetim Birimleri Ve Görev, Yetki Ve Sorumlulukları	12
2.1.6.1. Köy İdaresi:	13
2.6.1.2. İl Özel İdareleri:	14
2.6.1.3. Belediyeler:	16
2.2. Sağlık ve Sağlık Hizmetleri	18
2.2.1. Sağlık Kavramı	18
2.2.2. Sağlık Hizmetleri Kavramı	18
2.2.3. Sağlık Hizmetlerinin Amaçları	19
2.2.4. Sağlık Hizmetlerinin Kapsamı.....	20
2.2.5. Sağlık Hizmetlerinin Özellikleri.....	20
2.2.6. Sağlıkta Dönüşüm Programı.....	21
2.2.7. Türkiye’de Sağlık Hizmetlerinin Sınıflandırılması.....	21
2.2.7.1. Koruyucu Sağlık Hizmetleri:.....	21
2.2.7.1.1. Çevreye Yönelik Koruyucu Sağlık Hizmetleri:	22
2.2.7.1.2. Kişiyeye Yönelik Koruyucu Sağlık Hizmetleri:	22

2.2.7.2. Tedavi Edici Sağlık Hizmetleri:	23
2.2.7.3. Rehabilitasyon Hizmetleri:	23
2.2.7.4. Sağlıkın Geliştirilmesi Hizmetleri:	24
2.3. Türkiye’de Yerel Yönetimlerin Sağlık Hizmetleri Konusundaki Mevcut Yetki Ve Görevleri	25
2.3.1. Türkiye’de Sağlık Hizmetlerinin Yerinden Yönetimi	25
2.3.1.1. Sağlık Hizmetleri Ve İl Özel İdareleri:	26
2.3.1.2. Sağlık Hizmetleri Ve Belediyeler:	27
2.3.1.3 Belediyelerin Sağlık Hizmetlerinde Sorumlu OlduklarıMevzuat:	27
2.3.2. Türkiye’de Yerel Yönetimlerin Sunmuş Olduğu Sağlık Hizmetleri	30
2.3.3. Bazı Ülkelerde Yerel Yönetimlerin Sunmuş Olduğu Sağlık Hizmetleri.....	33

BÖLÜM 3

GEREÇ VE YÖNTEMLER.....	37
3.1. Çalışmanın Kapsamı	37
3.2. Çalışmanın Sınırlılıkları.....	38
3.3. Literatür Taraması Ve Çalışmanın Önemi	39
3.4. Değerlendirme Yöntemi.....	42
3.5. Veriler.....	50
3.5.1. Koruyucu Sağlık Hizmetlerine Yönelik Veriler.....	50
3.5.2. Tedavi Edici Sağlık Hizmetleri.....	56
3.5.3. İlk Ve Acil Yardım Hizmetleri	59
3.5.4. Evde Sağlık Hizmetleri.....	62
3.5.5. Engellilere Yönelik Hizmetler.....	67
3.5.6. Yaşlı Bakım Hizmetleri	79
3.5.7. Laboratuvar Hizmetleri	82
3.5.8. Veterinerlik Sağlık Hizmetleri	85
3.5.9. Hizmetlerin Genel Değerlendirme Sonuçları	89

BÖLÜM 4

BULGULAR.....	95
4.1. Koruyucu Sağlık Hizmetleri	95
4.2. Tedavi Edici Sağlık Hizmetleri	96
4.3. İlk Ve Acil Yardım Hizmetleri.....	96
4.4. Evde Sağlık Hizmetleri	97
4.5. Engellilere Yönelik Hizmetler.....	97
4.6. Yaşlı Bakım Hizmetleri	98
4.7. Laboratuvar Hizmetleri	98
4.8. Veterinerlik Sağlık Hizmetleri.....	99
4.9. Yüzlük Sistemde Genel Değerlendirme.....	99
4.10. Ağırlıklandırılmış Sistemde Genel Değerlendirme	100

BÖLÜM 5

TARTIŞMA.....	103
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	113
KAYNAKLAR	117

KAYNAKLAR

1. Akdeniz, İ. (2019). Yerel Yönetimlerde Etik Kültürün Geliştirilmesi, *Sayıştay Dergisi*, Sayı: 112, Ankara, 28.
2. World Health Organization. (2006). *Constitution of the World Health Organization*, Forty-fifth edition, Supplement, 1.
3. Tortop, N. (1997). *Halkla İlişkiler*, 7. Baskı, Yargı Yayınları, Ankara.
4. Keleş, R. (2000). Türkiye’de ve Almanya’da Sosyal Hizmetler Ansiklopedik Sözlük, Erişim 21.04. 2020, “<https://www.pegem.net/kitabevi/2-38-Hatiboglu-Yayinevi.aspx>.”
5. Erkul, H. (2013). *Türkiye’de Yerel Yönetimler*, 2. Baskı, İstanbul: Seçkin Yayıncılık.
6. Ökmen, M. ve Parlak B. (2013). *Kuram ve Uygulamada Yerel Yönetimler*, 3. Baskı, Orion Kitabevi, Ankara.
7. Kalko, Ü. (2010). *Avrupa Birliği’ne Uyum Sürecinin Türkiye’de Yerel Yönetimlere Yansımaları*, Yüksek Lisans Tezi, Kadir Has Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
8. Ulusoy, A. ve Akdemir, T. (2001). *Mahalli İdareler*, 4. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık.
9. Gözlükaya, T. (2007). “*Yerel Yönetimler ve Stratejik Planlama: Modeller ve Uygulama Örnekleri*”, Dumlupınar Üniversitesi Yüksek lisans Tezi, Denizli.
10. Eke, A. E. (1982). *Anakent Yönetimi ve Yönetimler Arası İlişkiler*, Ankara.
11. Aydın, H. (2008), “Kentlinin Yaşadığı Kent Yönetiminin Özerkliğinin Güçlenmesini İsteme Hakkı”, *Yerel Siyaset Dergisi*, 3 (29), 21.
12. Görmez, K. (1997). *Yerel Demokrasi ve Türkiye*, Vadi Yayınları, Ankara.
13. Kocaoğlu, M. (2015). *Yerel Yönetimlerde Katılım ve Kültür*, İstanbul: Çizgi Yayınları.
14. Oktay, E. ve Pekküçükşen, Ş. (2009). Yerel Yönetimlerin Demokratikleşmesinin Bir Aracı Olarak Sivil Toplum Kuruluşları-Türkiye İçin Kısa Bir Değerlendirme, *Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi İİBF Dergisi*, (11) 16, 173-186.
15. Tortop, N. (1996), *Yerel Yönetimler Maliyesi (Görev ve Kaynak Bölüşümü)*, Ankara: TODAİE Yayınları.
16. Parlak, B. (2005). *Tarihi Perspektifte ve Reform Sürecinde İl Özel İdareleri*, (Ed. Özgür, Hüseyin ve Kösecik, Muhammet, Yerel Yönetimler Üzerine Güncel Yazılar-I), Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
17. Günday, M. (2002). *İdare Hukuku*, 6.Baskı, Ankara: Seçil Yayınları.
18. Koçak, O., (2011), “Refah Devleti Işığında Sağlık Hizmetleri ve Türkiye’de Sağlık Sektöründeki Gelişmeler”, “İş Güç” *Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi*, Vol:13, No:4, s:61-82
19. Banner, G. (2002). *Community Governance and The New Central-Local Relationship*. Oxford.
20. Al, H. (2002). *Bilgi Toplumu ve Kamu Yönetiminde Paradigma Değişimi*. Ankara: Bilim Adamı Yayınları.
21. Rondinelli, D. (1999). *What is Decentralization?* Decentralization Briefing Notes, WBI Working Papers, s. 2-5.

22. Tortop, N., İsbir, E., Aykaç, B., Yayman, H. ve Özer A. (2007). *Yönetim Bilimi*. Ankara: Nobel Basımevi.
23. Şengül, R. (2013). *Yerel Yönetimler*. Kocaeli: Umuttepe Yayınları.
24. Çankaya, S. ve Cebeci, E. (2015). *Yerelleşmenin Neresindeyiz? Avrupa Ülkeleri ile Karşılaştırmalı Bir Analiz*. Kayfor 13 Bildiriler Kitabı, Konya, s.1719-1740.
25. Aydın, A. H. (2013). *Kamu Yönetimine Giriş*. Ankara: Seçkin Kitabevi.
26. Çevik, H. H. (2010). *Kamu Yönetimi Kavramlar, Sorunlar, Tartışmalar*. Ankara: Seçkin Kitabevi.
27. Yılmaz, A. ve Ökmen, M. (2004). *Kamu Yönetimi Kuramdan Uygulamaya*. Ankara: Gazi Kitabevi.
28. Kalabalık, H. (1997). *İdare Hukukunda Takdir Yetkisi Kavramı ve Benzer Kurumlarla Karşılaştırılması*. Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 1, Sayı 2, Ankara.
29. Coşkun, B. ve Uzun, T. (1999). *Türkiye’de Yerel Yönetimlerin Gelişimi, Niteliği ve Muğla İli Yerel Yönetimlerinin Uygulamada Karşılaştıkları Sorunlar*, Muğla.
30. Dursun, D. (1998). “*Türkiye’de Yerel Yönetimlerin Doğuşu ve Siyasal/İdari Gelişme*”, Davut Dursun, Hazma Al (ed.), *Türkiye’de Yönetim Geleneği*, İlke Yayınları, No:24, İstanbul, ss.93-104
31. Güler, B. A. (2003). *İkinci Dalga: Siyasal ve Yönetimsel Liberalizasyon (Kamu Yönetimi Temel Kanunu)*, A.Ü. SBF GETA Tartışma Metinleri, Yayın No: 59, Ankara, s. 1-34.
32. Tortop, N., İsbir, E., Aykaç, B., Yayman, H. ve Özer, A. (2006). *Yönetim Bilimi*. Ankara: Nobel Basımevi.
33. Yıldırım, S. (1990). “*Yerel Yönetim ve Demokrasi*”, Türk Belediyeciliğinde 60 Yıl Uluslararası Sempozyum, Ankara Büyükşehir Belediyesi, 23-24 Kasım, Ankara, S. 7-43.
34. Toprak, Z. (2006). “*Belediye Örgütlenmesinde Kent Siyasetinin Oluşturulmasında Toplumsal Sorumluluğun Normatif Temelleri ve Yapılabilir Kılma*”, Kamu Yönetiminden Planlamaya Yeniden Planlama Sempozyumu, TMMOB Yayını.
35. Çelik, A. (2008). “*Yerel Temsil Açısından Yerel Seçilmişler Üzerine Bir Araştırma: Bingöl İl Merkezi*”, Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi, 17(1), 5-18.
36. Bulut, Y. ve Tanıyıcı, Ş. (2008). “*Türkiye’de Belediye Meclis Üyelerinin Temsil Ediciliği: Erzincan Örneği*”. *Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi*, 21, 171-194.
37. Toksöz, F. (2019). *Yerel Yönetim Sistemine Eleştirel Bakış, Yeni Bir Model Arayışı, Yeni Türkiye Yönetimde Yeniden Yapılanma Özel Sayısı*, No:4.
38. Eryiğit, B. H. ve Kalafat, C. (2019). Osmanlı Devleti’nde 1840 – 1858 Yılları Arasında Taşra Yönetimini Düzenleyen Nizamnameler Üzerine Bir Değerlendirme, *Strategic Public Management Journal* Volume 5, Issue 10, pp. 54-62, DOI: 10.25069/spmj.657847.
39. Nadaroğlu H. (1978). *Mahalli İdareler Felsefesi Ekonomisi Uygulaması*, Sermet Matbaası, İstanbul.
40. Karaaslan E., (2006). *5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Uyumlu Kamu Harcama Hukuku*, Yaklaşım Yayıncılık, Ankara.
41. Kilis İl Özel İdaresi, Erişim 20.04.2020, <http://www.kilisozelidare.gov.tr/il-zel-idaresi-tarihcesi>,
42. Eryılmaz B. (2006). *Tanzimat ve Yönetimde Modernleşme*, İşaret Yayınları, İstanbul.

43. Öz C. S. ve Yıldırım S. (2009). “Türkiye’de Kentsel Yoksullukla Mücadelede Sosyal Belediyeciliğin Rolü”, Uluslararası Sosyal Haklar Sempozyumu, 22-23 Ekim, Akdeniz Üniversitesi, 453- 463.
44. Keser A. ve Gökmen Y. (2012). “Büyükşehir Belediyeleri Kuruluş Sürecinin Analizi”, Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi, Cilt 21.
45. Somunoğlu, S. (1999). Kavramsal Açıdan Sağlık. *Hacettepe Sağlık İdaresi Dergisi*, 4 (1), 51-62.
46. World Health Organization. (2009). Basic documents, 47th ed. World Health Organization. Erişim 01.12.2020, <https://apps.who.int/iris/handle/10665/44192>.
47. Aksoy, M. ve Subaşı, A.T.E. (2015). Quality and Worker Satisfaction in Health Care Services: in Diyarbakir. *The Russian Academic Journal*, 31 (1), 27-33.
48. Tekin, F. (1987). *Türkiye’de Sağlık Hizmetleri ve Finansmanı Sorunu*. 3. Türkiye Maliye Eğitimi Sempozyumu, 23-26 Nisan, Gebze.
49. Soyluoğlu, B. (2003). Çağdaş Sağlık Anlayışı., Erişim 15.01.2019 <http://bilheal.bilkent.edu.tr/aykonu/Ay2003/kasim03/cagdassaglik.html>, Bilkent Üniversitesi.
50. Boztok, D., Gündoğdu, H.F., Ahsen, Ü. ve Korkmaz, F. (2001). Sağlık Hizmetlerinin Etkinleşmesi İçin Temel İlke ve Politikalar. *Yeni Türkiye Sağlık-II Dergisi*, 40 (2).
51. Tanrıverdi, H. ve Erdem, Ş. (2010). Sağlık Hizmetlerinde Hizmet Kalitesi ile Tatmin düzeyi Arasındaki ilişkinin İncelenmesi ve Bir Uygulama. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 14 (1), 73-92.
52. Çelikkalp, Ü., Temel, M., Varol S., G. ve Demir, D. (2011). Bir Kamu Hastanesinde Yatan Hastaların Hizmet Memnuniyeti. *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 6 (17), 1-14.
53. Kavuncubaşı, Ş. ve Yıldırım, S. (2015). *Hastane ve Sağlık Kurumları Yönetimi* (4.Baskı). Ankara: Siyasal Kitabevi.
54. Can, A. İbicioğlu, H. (2008). “Yönetim ve Yöneticilik Yönünden Üniversite Hastanelerinin Değerlendirilmesi”, *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, c.13, sayı.3, s.253-275.
55. Sağlık Bakanlığı, (2012). Sağlıkta Dönüşüm Programı, Değerlendirme Raporu (2003-2011). Erişim 05.03.2019, <https://sbu.saglik.gov.tr/Ekutuphane/kitaplar/SDPTurk.pdf>,
56. Avcı, M. ve Teyyare, E. (2012). Sağlık Sektöründe Yolsuzluk: Teorik Bir Değerlendirme. *Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8 (2), 199-221.
57. MEGEP (Meslekî Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi). (2008). *Büro Yönetimi ve Sekreterlik Tıbbi Terminoloji (Tedavi Hizmetleri)*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı.
58. Hayran, O. ve Sur, H. (1998). *Sağlık Hizmetleri*. İstanbul: Yüce Yayım.
59. Çelikay, F. ve Gümüş, E. (2010). Türkiye’de Sağlık Hizmetleri ve Finansmanı. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11 (1), 185-186.
60. Altay, A. (2007). Sağlık Hizmetlerinin Sunumunda Yeni Açılımlar ve Türkiye Açısından Değerlendirilmesi. *Sayıştay Dergisi*, (64), 34-35.
61. Erginöz, E. ve Erdoğan, M. S. (t.y.). *Dünyada ve Türkiye’de Sağlık Sistemi*, İstanbul Üniversitesi, Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi.
62. Çalış, S. (2006). *Türkiye’de Sosyal Güvenlik Reformu Kapsamında Genel Sağlık Sigortasının İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.

63. Pan Korur, A. (2010). *Adana İl Merkezinde Yaşayan Farklı Sosyokültürel Grupların Sağlık Hizmetlerini Kullanma Davranışlarının Değerlendirilmesi*. Uzmanlık Tezi, Çukurova Üniversitesi, Adana.
64. Yerebakan, M. (2000). *Özel Hastaneler Araştırması Mevcut Durum, Sorunlar ve Çözüm Önerileri*. İstanbul: İstanbul Ticaret Odası Yayın No: 2000-26.
65. Akdur, R. (2006). *Sağlık Sektörü 'Temel Kavramlar Türkiye ve Avrupa Birliğinde Durum ve Türkiye'nin Birliğe Uyumu'*, Ankara Üniversitesi Avrupa Toplulukları Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayını, Yayın No: 25, Ankara.
66. Terris, M. (1992). Concepts of Health Promotion: Dualities in Public Health Theory. *Journal of Public Health Policy*, 13(3), 267-276.
67. Balcı, A. (2005). *Kamu Hizmetleri ve Yerinden Yönetim: Sağlık Hizmeti Sunumunun Yeniden Yapılandırılması*, Nobel Basımevi, Ankara.
68. Uz, M. H. (1999). "Sağlık Hizmetlerinin Yerinden Yönetimi", *Amme İdaresi Dergisi*, TODAİE, C. 32, S. 1.
69. Çiftçi, A. (2004). "Yeni Yerel Yönetim Modelinde Sağlık Hizmeti Planlanması: İstanbul Örneği", Düünden Bugüne Yerel Yönetimlerde Yeniden Yapılanma, Yerel Yönetimler Kongresi, *Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Biga İİBF ve Biga Belediyesi*, Biga, Çanakkale.
70. <https://www.ebelediye.info/dosya-belediyeler-saglik-hizmetlerinde-daha-etkin-rol-oynamali>.
71. <https://data.cityofnewyork.us/Health/Health-and-Hospitals-Corporation-HHC-Facilities/f7b6-v6v3>.
72. Öztürk, Z. ve Karakaş, E. T. (2015). "Avrupa Birliği'ne Üye Ülkelerde Sağlık Sistemleri Yönetim ve Organizasyon Yapısı Organizasyon Yapısı Almanya, Fransa, İrlanda ve İngiltere Örnekleri", *Uluslararası Sağlık Yönetimi ve Stratejileri Dergisi*, s.48.
73. Güneş, M. (2009). Almanya ve Türkiye'deki Yerel Yönetimlere Karşılaştırmalı Bir Bakış, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/khosbd/issue/19229/204336>, Cilt 8, Sayı 2, s.145-165.
74. <https://www.nuernberg.de>
75. Gürün, F. (2018). *Belediyelerde Sağlık Hizmetlerinin Türk Mevzuatındaki Yeri*, *Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*; sayı: 6, 125-150.
76. Sargutan, A. E. (2010). 84 Ülke ve Türkiye'nin Karşılaştırmalı Sağlık Sistemleri-Kavram, Metod ve Uygulamalar, Sağlık Sektörlerinin Genel Sistem ve Mali Yapıları, Sağlık Sistemi Tipleri ve Özellikleri, 84 Ülkenin Sağlık Sektörleri Sağlık Sistemleri ve Mali Yapıları, Türkiye Sağlık Sektörü Sağlık Sistemi ve Mali Yapıları, s:1-3271.
77. Uz H. M. (1999). *Sağlık Reformu ve Mahalli İdareler Reformunda Sağlık Hizmetlerinin Yerinden Yönetimi*, *Amme İdaresi Dergisi*.
78. Moisis A. (2013). *Spend and Tax, and Then Tax and Spend? Looking for a Relationship Between Municipal Service Responsibilities and Taxing Powers in Finland*, In: *Junghun Kim, Jørgen Lotz and Niels Jørgen Mau (Eds.), Interaction Between Local Expenditure Responsibilities and Local Tax Policy*, 315-330. *Copenhagen: The Korea Institute of Public Finance and the Danish Ministry for Economic Affairs and the Interior*; 84.
79. OECD, (2014) 86-87; European University Institute, 2008: 116,117; OECD, 2003:105; EIPA ve ECR, 2012:229-230.
80. OECD, (2016).116; Council of Europe, 2015:11.

81. Tortop, N. (1995). Norveç'te Mahalli İdareler ve Finansmanı. *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*
82. Sargutan, A. E. (2010). 84 Ülke ve Türkiye'nin Karşılaştırmalı Sağlık Sistemleri-Kavram Metot ve Uygulamalar, Sağlık Sektörlerinin Genel Sistem ve Mali Yapıları, Sağlık Sistemi Tipleri ve Özellikleri, 84 Ülkenin Sağlık Sektörleri Sağlık Sistemleri ve Mali Yapıları, Türkiye Sağlık Sektörü Sağlık Sistemi ve Mali Yapıları, www.sargutan.com.
83. Kök, M., Sayım, F. (2018). "Sağlık Hizmetlerinde Yerel Yönetim Yatırımları", <http://www.ferhatsayim.net/index.php/faaliyetler/research/download/69/1739/95>
84. Göl, E. (2016). Yerel Yönetimlerde Sağlık Hizmetlerinin Karşılaştırılmalı Olarak İncelenmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
85. S. Şahinöz, T. Şahinöz, D. Aydın, H.H. Eker, A. Uzar, (2007). Yerel Yönetimlerde Sağlık Hizmetleri, Sağlık Eğitimi ve Yönetimi Derneği Sağlık ve Eğitim Yayınları 1, Ankara.
86. Gürün, F. (2018). Belediyelerde Sağlık Hizmetlerinin Türk Mevzuatındaki Yeri, Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı: 6, 125-150.
87. Erençin, A. Yolcu, V. (2008). Türkiye'de Sağlık Hizmetlerinin Dönüşümü ve Yerinden Yönetimi, Memleket Siyaset Yönetim, 3(6), 118-136.
88. Sayan, İ.Ö. (2007). "Belediyeler ve Sağlık Hizmetleri", Mülkiye Dergisi, Cilt: XXXI, Sayı:254, s.123-134.
89. Toprak, D. Şataf, C. (2017). Türkiye'de Sosyal Belediyecilik Çerçevesinde Sosyal Harcamalar Üzerine Genel Bir Değerlendirme, Sayıştay Dergisi, Sayı: 106.
90. Yücel, A. Evci, D. Vaizoğlu, S. A. Güler, Ç. (2004). İl ve İlçelerdeki Halk Sağlığı Sorunlarının ve Halk Eğitimindeki Önceliklerin Araştırılması, TSK Koruyucu Hekimlik Bülteni, 3 (4).
91. Pala, K. (2018). Yerel Yönetimlerde Sağlıkta Sektörler Arası İş Birliği Türkiye Klinikleri J. Public Health-Special Topics, 4 (2): 92-8.
92. Kaya, E. (2003) *Yerel Yönetimlerde Yeniden Yapılanma*, İstanbul, İlke Yayıncılık, 68.
93. Aslan, C., Uluocak, Ş. (2012). "Belediye Hizmetlerinden Memnuniyet Düzeyleri Üzerine Bir Araştırma: Çanakkale Örneği", Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, ISSN:1305-5134, s:45.
94. Ardıç, K., Yüksel, F., ve Çevik, O. (2004). "Belediyelerde Hizmet Kalitesinin (Vatandaş Tatminin) Ölçülmesi (Tokat Belediyesi'nde Bir Uygulama), Çağdaş Yerel Yönetimler, 13 (3), ss. 63-65.
95. Sevimli, S. (2006), "Hizmet Sektöründe Kalite ve Hizmet Kalitesi Ölçümü Üzerine Bir Uygulama", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
96. Berkün, S. (2017). "Türkiye'de Sosyal Belediyecilik Anlayışı", e-Şarkiyat İlmî Araştırmalar Dergisi, ISSN:1308-9633, Cilt:9 Sayı:2 (18), 582
97. Turan, E., Çevik, S. ve Aktepe, E., "Türkiye'de Yaşam Memnuniyetinin Boyutları ve Yerel Kamu Hizmetlerinden Tatmin Arasındaki İlişki, IX. Bölüm, Yerel Kamu Hizmetleri ve Kentsel Planlama", 194- 195
98. Toprak, Z., Yavaş, H. ve Görün, M. (2004). Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi Anlaşmalarında Avrupa Konseyi, İzmir, Birleşik Yayınları, 240

99. Selek  z, C. (2010). Sosyal Belediyecilik Bağlamında Evde Bakım Hizmetleri (İstanbul, Ankara ve Kocaeli Büyükşehir Belediyeleri  rnekleri) Doktora Tezi, 142.
100. Elmacı, S. ve Bekdemir,  . (2011). “Orta  aė İslam  leminde Őehir: İbn Haldun’un Őehre BakıŐı”, Doėu Coėrafya Dergisi, 13 (19), 84.
101. Fırat, A. S. (2008). “Belediyelerin Engellilere Dönük Sosyal Hizmet Projeleri”, Toplum ve Sosyal Hizmet Dergisi, Cilt 19, Sayı 1, 99.